

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 4 lutego 2022 r.

ZP-P.9514.11.2021.SŁ

**Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło
w Dzierżoniowie,
ul. Świdnicka 26
58-200 Dzierżoniów
organizator
Zakładu Aktywności Zawodowej PSONI
ul. Parkowa 4i, 58-200 Dzierżoniów**

Wystąpienie pokontrolne

W okresie 16.11.2021 r. – 14.01.2022 r. działając na podstawie art. 30 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, zespół kontrolujący w składzie: Sylwia Łuczowska - starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolującego oraz Joanna Stańda – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolującego z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego przeprowadził kontrolę okresową **Zakładu Aktywności Zawodowej PSONI, ul. Parkowa 4i, 58-200 Dzierżoniów**, organizatorem którego jest Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Dzierżoniowie w zakresie realizacji warunków określonych w art. 29 ust. 1- 1b, art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy oraz art. 31 ust. 4 ustawy, z uwzględnieniem § 11, § 12, § 14 ust. 1 i ust. 2, § 15 i § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1934 ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem”:

- w okresie od dnia od dnia 01.01.2021 r. do dnia 16.11.2021 r. tj. do dnia kontroli odnośnie przestrzegania warunków w zakresie zakładowego funduszu aktywności zawodowej,
- od dnia 01.08.2021 r. do dnia 16.11.2021 r. w pozostałym zakresie przedmiotu kontroli.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2021 r.

Kierownikiem jednostki kontrolowanej odpowiedzialnym za wykonywanie zadań w zakresie objętym kontrolą jest:

- w Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Dzierżoniowie: Pani Jolanta Oliwa - Przewodnicząca Zarządu Stowarzyszenia,
- w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Dzierżoniowie – Pan Robert Kaczmarek - Kierownik Zakładu.

Spełnianie przez zakład aktywności zawodowej warunków i obowiązków objętych zakresem kontroli oceniam **pozytywnie z nieprawidłowością**.

Powyższa ocena znajduje uzasadnienie w opisanym niżej stanie faktycznym, stwierdzonym w czasie kontroli.

Kontrolowana jednostka spełnia wymogi określone w:

- 1) art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 29 ust. 1a i ust. 1b ustawy, bowiem Zakład Aktywności Zawodowej PSONI w Dzierżoniowie w okresie kontrolowanym zachowuje wymagane ustawą wskaźniki zatrudnienia osób niepełnosprawnych, a mianowicie co najmniej 70% ogółu osób zatrudnionych w tej jednostce stanowią osoby niepełnosprawne zaliczone do:
 - znacznego stopnia niepełnosprawności,
 - umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną.

Stan zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną, nie przewyższa 35% ogółu zatrudnionych. Stany zatrudnienia stanowiące podstawę do wyliczenia wskaźników określonych w art. 29 ust. 1 pkt 1 i art. 29 ust. 1a zostały ustalone w osobach. Do stanów zatrudnienia nie wliczono osób, o których mowa w art. 21 ust. 5 ustawy, albowiem żaden z pracowników zakładu nie korzystał z nieobecności wskazanej w tym przepisie (art. 29 ust. 1b).

Czas trwania zajęć rehabilitacyjnych dla zatrudnionych w zakładzie osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności wynosi 60 minut dziennie zgodnie z § 12 rozporządzenia.

Okoliczności te potwierdzają przedłożone przez Kontrolowanego:

- imienne wykazy pracowników pełnosprawnych i niepełnosprawnych zakładu,
- informacje o wysokości wskaźników zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- informacje o rodzajach schorzeń pracowników posiadających orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- wykaz pracowników zatrudnionych i zwolnionych w kontrolowanym okresie,

- oświadczenie Kontrolowanego, w którym potwierdził, że w okresie objętym kontrolą żaden pracownik zakładu nie nabył oraz nie utracił orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, żadnemu pracownikowi nie zmienił się również stopień niepełnosprawności,
 - oświadczenie Kontrolowanego o nie korzystaniu przez pracowników w kontrolowanym okresie z nieświadczenia pracy ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 21 ust. 5 ww. ustawy,
 - grafiki zajęć rehabilitacji z listami obecności na tych zajęciach.
- 2) art. 29 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy, użytkując na potrzeby zakładu aktywności zawodowej obiekty i pomieszczenia przy ul. Parkowej 4i w Dzierżoniowie o łącznej powierzchni **1640,30 m²**, które zgodnie z decyzją Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu z dnia 03.10.2019 r., odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich, co potwierdza w szczególności przedłożony przez Kontrolowanego wykaz obiektów i pomieszczeń oraz ww. decyzja Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 03.10.2019 r.,
- 3) art. 29 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy, zapewniając niepełnosprawnym pracownikom doraźną i specjalistyczną opiekę medyczną, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne na podstawie:
- umowy o pracę obowiązującej od dnia 01.01.2021 r. do dnia 30.09.2022 r. z pielęgniarką, zatrudnioną w wymiarze pełnego etatu,
 - porozumienia z dnia 03.10.2019 r. z pielęgniarką o wykonywanie świadczeń wolontarystycznych, zawartego na czas nieokreślony, którego przedmiotem jest opieka pielęgniarska nad niepełnosprawnymi pracownikami ZAZ PSONI, w przypadku absencji pielęgniarki zatrudnionej w zakładzie,
 - umowy o pracę z dnia 01.01.2020 r. z fizjoterapeutą zatrudnionym do dnia 15.09.2021 r. w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu, co potwierdza świadectwo pracy z dnia 15.09.2021 r.; z rejestru fizjoterapeutów wynika, że ww. osoba posiada tytuł magistra fizjoterapii,
 - umowy o pracę z dnia 16.09.2021 r. z fizjoterapeutą, zatrudnionym w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu do dnia 31.10.2021 r., następnie na podstawie kolejnej umowy o pracę obowiązującej do dnia 31.10.2022 r., zmienionej porozumieniem, na podstawie którego od dnia 08.11.2021 r. został zwiększony jego wymiar czasu pracy z $\frac{1}{2}$ etatu na $\frac{3}{4}$ etatu; z rejestru fizjoterapeutów wynika, że ww. osoba posiada tytuł magistra fizjoterapii,

- porozumienia z dnia 16.09.2021 r. o wykonywanie świadczeń wolontarystycznych z ww. fizjoterapeutą, zawartego do dnia 31.12.2021 r., przedmiotem porozumienia jest wykonywanie opieki fizjoterapeutycznej nad niepełnosprawnymi pracownikami ZAZ PSONI; z rejestru fizjoterapeutów wynika, że ww. osoba posiada tytuł magistra fizjoterapii,
- umowy z dnia 11.02.2019 r. zawartej z podmiotem leczniczym w Dzierżoniowie, której przedmiotem jest zapewnienie doraźnej i specjalistycznej opieki medycznej; umowa została zawarta od dnia 01.05.2019 r. na czas nieokreślony.

Kontrolowany potwierdził także, że pracownicy niepełnosprawni zakładu w razie nieobecności fizjoterapeuty spowodowanej urlopem wypoczynkowym, zwolnieniem lekarskim lub innymi sytuacjami losowymi, mają zapewniony dostęp do poradnictwa i usług rehabilitacyjnych oraz zajęć rehabilitacyjnych udzielanych przez fizjoterapeutę wykonującego usługi w ramach wolontariatu oraz w prowadzonym przez Organizatora podmiocie leczniczym zlokalizowanym przy ul. Świdnickiej 26 w Dzierżoniowie, tj. w bliskim sąsiedztwie zakładu.

- 4) art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy, albowiem Zakład Aktywności PSONI w Dzierżoniowie nie prowadzi działalności gospodarczej, polegającej na wytwarzaniu wyrobów przemysłu paliwowego, tytoniowego, spirytusowego, winiarskiego, piwowarskiego, a także pozostałych wyrobów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1.5% oraz wyrobów z metali szlachetnych albo z udziałem tych metali lub handlu tymi wyrobami, co Kierownik zakładu potwierdził w oświadczeniu z dnia 18.11.2021 r.,
- 5) § 15 rozporządzenia, bowiem w kontrolowanym okresie środki zakładowego funduszu aktywności były wydatkowane na cel zgodny z § 15 ust. 1, pkt 9 i pkt 16 rozporządzenia, co potwierdzają przedłożone przez kontrolowanego: zestawienie dotyczące źródeł tworzenia i wydatkowania środków ZFA, wyciągi bankowe nr 20 i nr 23, ewidencja ZFA, faktury dotyczące wydatków poniesionych przez pracowników niepełnosprawnych, wyjaśnienie Kierownika zakładu z dnia 07.12.2021 r. dotyczące zakwalifikowania rodzajów wydatków z ZFA,
- 6) § 16 rozporządzenia, bowiem w jednostce kontrolowanej obowiązuje regulamin zakładowego funduszu aktywności określający w szczególności tryb i zasady przeznaczania środków tego funduszu.

Kontrolowana jednostka **spełnia częściowo** wymogi określone w art. 31 ust. 4 ustawy oraz § 14 rozporządzenia, bowiem w kontrolowanym okresie:

- w zakładzie utworzony został zakładowy fundusz aktywności,
- źródłem jego tworzenia są kwoty wskazane w art. 31 ust. 4 ustawy oraz § 14 rozporządzenia, a mianowicie: kwoty pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, wpływy

ze zwolnienia z podatku od nieruchomości oraz wpływy z dochodu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej,

- środki funduszu gromadzone są na wyodrębnionym rachunku bankowym i jest prowadzona ich ewidencja.

Powyższe ustalenia potwierdzają przedłożone przez kontrolowanego: zapisy na koncie nr 851-01 i nr 131-21, raporty o zaliczce na podatek dochodowy za okres styczeń-październik 2021 r. wraz z potwierdzeniami transakcji przekazania tych środków na konto ZFA, wyciągi bankowe za okres objęty kontrolą, zestawienie dotyczące źródeł tworzenia i wydatkowania środków ZFA, deklaracja na podatek od nieruchomości za 2021 r., rachunek zysków i strat, zaświadczenie banku z dnia 23.11.2021 r., potwierdzenie otwarcia rachunku ZFA oraz regulamin zakładowego funduszu aktywności.

Kontrolowany jednakże w 2021 roku przekazał na zakładowy fundusz aktywności kwotę mniejszą od należnej z tytułu zwolnień, o których mowa w 31 ust 1 pkt 1 a ustawy, tj. zwolnienia z podatku od nieruchomości.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 31 ust. 4 ustawy o rehabilitacji... prowadzący zakład aktywności zawodowej na zakładowy fundusz aktywności przekazuje środki uzyskane z tytułu zwolnień, o których mowa w art. 31 ust. 1, tj. m.in. z podatku od nieruchomości, na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Zasady zwolnienia z podatku od nieruchomości zajętych na prowadzenia zakładu aktywności zawodowej określa art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. 2019 r., poz. 1170 ze zm.).

Przedłożona przez Kontrolowanego deklaracja na podatek od nieruchomości za 2021 rok [akta kontroli nr: 116-124] potwierdza, że przedmiotem zwolnienia na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych była wyłącznie powierzchnia obiektów i pomieszczeń użytkowanych przez ZAZ PSONI, tj. 1640,30 m². Pozostałe wskazane w umowie użyczenia

- działka nr 58/35, na której są posadowione budynki użytkowane na potrzeby działalności gospodarczej zakładu aktywności zawodowej,
 - 1/35 udziału w działce nr 58/23, stanowiącej działkę dojazdową do tych budynków,
- zostały wskazane w deklaracji, jako objęte zwolnieniem z podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust 1 pkt 14 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zatem jako nieruchomości lub ich części zajęte na prowadzenie nieodpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego, którą jest Organizator kontrolowanego zakładu.

Organizator na tę okoliczność złożył w dniu 04.01.2022 r. następujące wyjaśnienie [akta kontroli nr: 493-495].:

- zgodnie z umową użyczenia z 16.03.2012 r. ogólna powierzchnia przekazanych budynków wynosi 2.779,44 m², w tym: ZAZ PSONI zajmuje 1.640,30 m²,

- 1.139,14 m² powierzchni zajmuje PSONI Koło w Dzierżoniowie na działalność statutową,
- pomieszczenia mieszczące się w obrębie budynku na parterze o powierzchni 1.640,30 m², zajmowanej przez ZAZ PSONI są posadowione na działce nr 58/35 o powierzchni 1.275,73 m² i taką właśnie powierzchnię tj.: 1.275,73 m² gruntu należy ewentualnie brać pod uwagę, jako grunty wykorzystywane na potrzeby ZAZ PSONI,
- PSONI Koło w Dzierżoniowie zostało zwolnione od płacenia podatku od gruntu i dlatego grunt ten nie został wskazany w deklaracji,
- działka dojazdowa (w części 1/35) nie została uwzględniona do powierzchni nieruchomości, ponieważ jest to droga wewnętrzna, w której usytuowane są media dla min.: PSONI Koło w Dzierżoniowie, ZAZ PSONI, WTZ i innych podmiotów, które użytkują działki przyległe. Służy ona jako droga dojazdowa do wielu okolicznych podmiotów w tym pozostałych placówek Stowarzyszenia. W związku z tym trudno jest określić, w jakim stopniu droga ta jest wykorzystywana na potrzeby Zakładu.

W tym miejscu należy ponownie podkreślić, że zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, przedmiotem zwolnienia z ww. podatku są nieruchomości zajęte na prowadzenie tego zakładu. W omawianym przypadku dotyczy to 1.640,30 m² powierzchni obiektów i pomieszczeń oraz 1.275,73 m² powierzchni działki nr 58/35, na której są posadowione te obiekty i pomieszczenia.

W deklaracji na podatek od nieruchomości za 2021 rok, Kontrolowany prawidłowo wskazał powierzchnię budynku 1.640,30 m², jako zwolnioną na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy i na tej samej podstawie prawnej zwolnieniem powinna zostać objęta działka gruntu nr 58/35 o powierzchni 1.275,73 m², a kwota zwolnienia z opodatkowania tych obu przedmiotów (budynku i działki gruntu) winna w całości zostać przekazana na rachunek ZFA.

Z uwagi na powyższe, brak objęcia zwolnieniem powierzchni ww. działki gruntu zajętej na potrzeby ZAZ PSONI z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, uznać należy za nieprawidłowość, która skutkuje przekazaniem mniejszej kwoty na rachunek ZFA z tytułu zwolnień podatkowych, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy.

Odnośnie działki dojazdowej uznano stanowisko Kontrolowanego wyrażone w piśmie z dnia 04.01.2022 r., w którym to wskazał, że jest ona współużytkowana przez inne podmioty, zatem nie jest użytkowana wyłącznie przez ZAZ PSONI. Sytuacja taka nie wyczerpuje zatem w całości przesłanek wynikających z art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Oprócz ww. nieprawidłowości, na podstawie § 13 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej społecznej oraz

zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, Kontrolujący w protokole kontroli z dnia 14.01.2022 r. przekazali dodatkowe uwagi:

- 1) obowiązująca umowa użyczenia z dnia 16.03.2012 r. nie jest adekwatna do aktualnego stanu faktycznego, ww. tytule prawnym wskazano, że trzy budynki: nr 5, nr 9 i nr 20 o łącznej powierzchni 2779,44 m², zlokalizowane na działce nr 58/35 o powierzchni 2918 m² oraz 1/35 udziału w działce dojazdowej nr 58/23 o powierzchni 2041 m² zostały w 2012 roku przekazane do realizacji projektu „zakład aktywności zawodowej”, jednakże zgodnie z wyjaśnieniami Kontrolowanego na potrzeby ZAZ PSONI wykorzystywana jest znacznie mniejsza powierzchnia, tj. 1640,30 m², zlokalizowana w budynkach nr 5 i nr 9 [akta kontroli nr: 281-291].

Organizator zakładu winien zatem doprecyzować zawartą z Gminą Miejską Dzierżoniów umowę użyczenia tak, aby wynikał z niej aktualny stan faktyczny w zakresie powierzchni użytkowanej na potrzeby zakładu aktywności zawodowej tożsamy z metrażem wskazanym:

- w decyzji Państwowej Inspekcji Pracy, o której mowa w art. 28 ust. 2 ustawy o rehabilitacji,
- w deklaracji na podatek od nieruchomości, z którego zakład jest zwolniony na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i którego właściwie ustalona wysokość jednocześnie winna być przekazana w myśl art. 31 ust. 4 ustawy o rehabilitacji na zakładowy fundusz aktywności.

W trakcie kontroli wprowadzie Organizator ZAZ PSONI pismem z dnia 29.12.2021 r. zwrócił się do Burmistrza Dzierżoniowa z prośbą o aneksowanie umowy użyczenia, ale do chwili sporządzenia protokołu z kontroli aneks do ww. umowy, porządkujący ww. kwestię, nie został przedłożony w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim.

- 2) regulamin pracy i wynagradzania obowiązujący pracowników ZAZ PSONI w Dzierżoniowie winien bezsprzecznie potwierdzać, że pracodawcą dla zatrudnionych pracowników jest ZAZ PSONI [akta kontroli nr: 339-341], reprezentowany przez jego kierownika ZAZ PSONI; brak dookreślenia ww. zagadnienia w dokumentacji ZAZ PSONI może stanowić zagrożenie dla prawidłowej realizacji zadań, o których mowa w ustawie o rehabilitacji, ponieważ zakład aktywności zawodowej realizuje je w stosunku do pracowników tego zakładu, którzy to winni mieć jednoznacznie wskazanego pracodawcę.

Ponadto w § 1 Regulaminu Zakładowego Funduszu Aktywności w Zakładzie Aktywności Zawodowej ZAZ PSONI oraz w § 2 Statutu ZAZ zawarte są nieaktualne dzienniki ustaw, w których zostały promulgowane przywołane akty prawne [akta kontroli nr: 227 i 445].

Z uwagi na ww. ustalenia kontrolne, **zalecam:**

- 1) przedłożyć skorygowaną deklarację na podatek od nieruchomości DN-1 za rok 2021.

Termin wykonania: bezzwłocznie.

- 2) przekazać na rachunek ZFA kwotę z tytułu podatku od nieruchomości, tj. działki gruntu nr 58/35 o powierzchni 1.275,73 m², będącej przedmiotem zwolnienia na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Termin wykonania: zgodnie z art. 29 ust. 3a¹ ustawy.

Ponadto Kontrolowany winien:

- 1) przedłożyć umowę dzierżawy potwierdzającą precyzyjnie, jaką powierzchnię użytkują ZAZ PSONI w Dzierżoniowie,
- 2) przedłożyć opracowany odrębnie dla pracowników ww. zakładu regulamin pracy i wynagradzania, w którym to dokumencie będzie jednoznacznie wskazane, że to zakład aktywności zawodowej PSONI, reprezentowany przez kierownika zakładu, jest pracodawcą dla jego pracowników,
- 3) uaktualnić dzienniki ustaw w statucie i regulaminie ZFA ZAZ PSONI W Dzierżoniowie , w których zostały promulgowane akty prawne.

Termin wykonania: do dnia 15.03.2022 r.

Zgodnie z § 17 ust 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), kierownik podmiotu kontrolowanego, w terminie wyznaczonym w wystąpieniu pokontrolnym, jest zobowiązany zawiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

- 1) PSONI Koło w Dzierżoniowie – organizator zakładu,
- 2) Zakład Aktywności Zawodowej PSONI w Dzierżoniowie,
- 3) a/a.